

'Politiek moet zich meer bemoeien met banksector'

Van onze verslaggever
Frank van Alphen

AMSTERDAM Politici laten het maken van regels voor de financiële sector te veel over aan de bankiers zelf. Bovendien stellen ze zelden fundamentele vragen over het financiële toezicht.

Dat concludeert UvA-hoogleraar politicologie en internationale betrekkingen Geoffrey Underhill in een deze maand verschenen boek dat de internationale besluitvormingsprocessen bij de financiële sector analyseert. 'Regels die waren afgestemd met de banken waren een belangrijke oorzaak van de crisis', aldus Underhill.

De kapitaaleisen voor banken die afgelopen weekeinde zijn bekendgemaakt, zijn volgens Underhill, een goed voorbeeld van de manier waarop politici de uitwerking van de regels uit handen geven aan technocraten. De banken moeten volgens de

Hoogleraar Geoffrey Underhill

nieuwe regels hun buffers de komende jaren versterken om tegevallers beter te kunnen opvangen.

Grote banken profiteren
'De indruk wordt gewekt dat het opstellen van de kapitaaleisen een technische zaak is. Dat er geen politieke keuzes worden gemaakt. Dat is niet juist. Je moet bijvoorbeeld kijken welk type banken baat hebben bij deze regels', zegt Underhill. 'Dan zie je dat lokale spaarbanken er weinig aan hebben en dat het vooral de grote internationale banken zijn die profiteren van standaardregels die overal gelden. Die kunnen daardoor hun actieradius vergroten.'

Underhill, die het IMF adviseert

over kapitaaleisen, begon samen met Amsterdamse politicologen Daniel Mütge en Jasper Blom al voor de kredietcrisis aan een interdisciplinair onderzoek naar de wijze waarop overheden en toezichthouders de financiële sector trachten te reguleren.

'Het idee ontstond in 2006 op een symposium bij De Nederlandsche Bank', zegt Underhill. 'Omdat we toen al zijn begonnen, zijn we nu de eerste wetenschappers die hierover kunnen publiceren na de kredietcrisis. Het is goed dat niet alleen economen hier onderzoek naar doen. Wij kijken naar andere aspecten, zoals welke partijen betrokken zijn bij de besluitvorming.'

Trage besluitvorming

Underhill en zijn collega's vreesden het afgelopen jaar dat de uitkomsten al verouderd zouden zijn bij de publicatie. 'De ontwikkelingen leken soms heel snel te gaan', aldus de hoogle-

raar. Achteraf valt het mee. 'Veel besluitvormingsprocessen gingen trager dan verwacht. Het boek is nog actueel.'

Rode draad is volgens de weten-

Economen willen mooie modellen, de burger wil stabiliteit

.....

schappers dat politici de uitwerking van regels elke keer overdragen aan specialisten. 'Die hebben een esthetische drang om mooie modellen te bouwen. Ze streven naar een pakket regels dat optimaal is, terwijl dat niet het doel hoeft te zijn. Voor burgers is stabiliteit een doel dat meer voor de hand ligt.'

Sceptis over vrije markt

De kredietcrisis heeft de sceptis over

het vrijmarktmodel dat het Westen propageert, aangewakkerd. 'Azië en Latijns-Amerika vinden het niet meer vanzelfsprekend dat ze het Westen moeten volgen', zegt Underhill. Dat betekent dat mondiale regels meer rekening moeten houden met de verschillen tussen de diverse regio's.

'Ook de economische modellen die in bijvoorbeeld China of Brazilië worden toegepast, moeten binnen zo'n mondiaal stelsel passen. Als die ruimte er niet is, zullen die landen zich niet geroepen voelen zich aan afspraken te houden.'

Bepalend voor het type regels dat uiteindelijk het daglicht ziet, is wie er aan tafel zitten. 'Hierin is de afgelopen jaren wel verandering gekomen. Opkomende economieën werden tien jaar geleden helemaal niet betrokken bij internationale regelgeving. Nu zien we dat de focus van de G7 naar de G20 is verschoven. Landen als China, India en Brazilië zijn niet meer weg te denken.'